No. 225. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Donderdag den 20 September.



LATERE BERIGTEN DER COURANT
van Woensdag den 19den September,
bevelende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 18den September.

Eergisteren (Zondag) in den namiddag hebben sir *Rob. Adair* en de heer *de Latour Maubourg* verscheidene conferentien met elkander gehad. Des avonds is door sir *Adair* een courrier met veel geheimzinnigheid naar Calais afgezonden; tot laat in den avond werd er veel drukte opgemerkt aan het hotel der engelsche ambassade.

— Het *Memorial* vermeldt, dat de heer *Ch. de Brouckère* zijne demissie als lid van de kamer der gedeputeerden heeft ingezonden. In den brief, waarbij hij daarvan aan den minister van binnenlandsche zaken kennis geeft, zou hij verklaren, de diplomatische loopbaan voor goed vaarwel te hebben gezegd.

— *l'Emancipation* deelt thans de beide brieven, dien van den generaal *Chassé* en het antwoord des kolonels *Buzen*, mede, en doet dezelven van eenige opmerkingen verzeld gaan, om, zoo hij zegt, een einde te stellen aan de tegenstrijdige verhalen die deswegens in omloop waren. Deze opmerkingen komen op het volgende neder: Den 10den schreef de generaal *Chassé*, dat de werken moesten gestaakt worden op straf van het bombardement der stad te beginnen; dezelve waren echter nog twaalf uren later voortgezet en alstoen voor het oogenblik gestaakt, welk oponthoud nog niet eens het gevolg van den brief des generaals *Chassé* zou geweest zijn. Den 12den eerst had de kolonel *Buzen* geantwoord, dat de gedane bedreigingen hem niet beletten zouden voor de verdediging der stad te zorgen, en den 14den in den morgen was, in het gezigt der hollandsche officieren, het op den 10den begonnen werk voltooid: twee 48 ponders waren in de van den beginne af bepaalde rigting geplaatst geworden. Op het eerste schot van de citadel zouden, volgens *l'Emancipation*, een paar honderd vuurmonden geantwoord hebben; hetzelfde blad gelooft overigens, dat de generaal *Chassé*, alvorens tot de uitvoering zijner bedreigingen over te gaan, nadere bevelen gewacht heeft, en dat deze hem verhinderd hebben zijn voornemen te volvoeren.

— De *Courrier* erkent thans, dat volgens nadere bij hem ontvangen berigten, de nieuwe voorstellen door den generaal *Goblet* medegebragt, naar het scheen, alleen betrekking hadden op de Schelde en op de schikkingen voor de schuld die de likwidatie van het syndicaat betreffen.

— Men heeft reeds voor eenige duizende aan nieuwe vijf frank-stukken geslagen, die, naar men zegt, weldra in omloop zullen komen; dezelve hebben aan de eene zijde de beeldtenis des konings met het omschrift *Leopold I Koning der Belgen*, op de keerzijde de woorden *5 francs 1832*. Men heeft een dubbel stel van twee dergelijke stukken in het koper en zilver en een stuk in het goud ter waarde van 72 guldens geslagen, bestemd, het een voor den koning der Belgen, het ander voor den koning der Franschen.

ANTWERPEN, den 17den September.

Dezen morgen tegen den middag hebben onze zeelieden aan het Scheldehoofd geplaatst, op een vaartuig, dat van de citadel kwam en geene vlag toonde, zes geweerschoten gelost; hetzelve heeft daarop de hollandsche vlag geheschen en zich onmiddellijk onder het Vlaamsche Hoofd in veiligheid gesteld. Op hetzelfde oogenblik kwam een belgisch vaartuig, geen vlag hebbende, de rivier af, waarop eene der kanonneerbooten insgelijks eenige geweerschoten op hetzelve heeft gelost, tot het zijne vlag deed zien; men weet niet of er gekwetsten zijn. (*Jl. d'Anvers.*)

— De *Phare* vermeldt, dat het gezelschap koorddansers, 't welk beurteling sedert eenige dagen voorstellingen op de Citadel, het Vlaamsche Hoofd en Lillo gaf, gisteren op belgisch grondgebied nabij Kiel zijnde gekomen, door onze troepen gearresteerd en gisteren avond in de stad gebragt is.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den September.

Gisteren zijn er depeches van 's Hage op het ministerie van buitenlandsche zaken aangekomen.

De altijd nog hangende zaak der belgische aangelegenheden baart ons kabinet buster veel verlegenheid; men verzekert dat de koning der Nederlanden, op de vertoogen van den maarschalk *van Dalmatie* en van den engelschen gezant, te kennen zou gegeven hebben dat dezelve tot geene nieuwe schikkingen van de conferentie wilde toetreden; het ministerie gevoelt intusschen dat het zich voor de kamers niet kan vertoonen, zonder dat deze belangrijke kwestie tot de eene of andere oplossing gekomen zij, en zou dan ook besloten zijn, al het mogelijke te doen om de moeijelijkheden te vereffenen. Volgens hetgeen men verzekert zouden onder anderen dezer dagen twee agenten van het ministerie van buitenlandsche zaken naar Amsterdam vertrokken zijn, om naar het openbaar gevoelen onderzoek te doen, en omstandig verslag deswegens op te zenden. De zoon van een bekend generaal zou een van beide agenten zijn; zij zouden ook andere hollandsche steden bezoeken.

— Het ministerieel blad, van Bordeaux, *le Memorial Bordelais*, logenstraft al hetgeen door den *Indicateur* omtrent het met meubelen voorzien als anderzins van het kasteel Blaye is gezegd, als of hetzelve voor de opsluiting eener doorluchtige persone zou ingerigt worden; al hetgeen in deze zaak met de waarheid overeenkwam, was, dat er bevelen waren gegeven, om die vesting in staat en geschikt te maken voor de ontvangst van staatkundige gevangenen, naar men meent voor de gevangene ministers van *Karel X*, thans op het kasteel Ham zich bevindende.

De berigten van den 12den dezer uit Bourbon Vendée, houden dat het plotselijk vertrek van den generaal *Rousseau*, met een paar leden der burgerlijke autoriteit, en het onmiddelijk zenden van estafettes in alle rigtingen, alles op het bekomen eener depeche uit Parijs, tot allerlei geruchten had aanleiding gegeven. Volgens sommigen was de hertogin in het klooster van Chavagnes of van Saint-Laurent gevat, volgens anderen zou een nieuw onderzoek tot zelfs in de gewelven dier kloosters bewerkstelligd worden; anderen eindelijk wilden, dat men op de grenzen der Vendée en van het departement Maine en Loire, in openbaren opstand was gekomen. Hier in de hoofdstad heeft men opgemerkt dat een groot deel karlisten, sedert er van de reis van *Karel X* gesproken is, de hoofdstad verlaten hebben; van wege de politie zijn agenten afgezonden om de personen, die zich op de buitenplaatsen en de omstreken der hoofdstad bevinden, en als aanhangers der karlistische partij bekend zijn, te arresteren. Tevens kondigt men aan, dat op het ministerie van oorlog een ambtenaar in verzekerde bewaring is genomen, die de uit dat ministerie gaande bevelen aan de hoofden der benden in de Vendée overzond.

Te Marseille is in den nacht van den 9den op den 10den het geheele garnizoen onder de wapenen geweest, om, zoo men zeide, een voorgenomen karlistisch komplot te bedwingen, 't welk de politie ontdekt had; er was echter niets voorgevallen; de militaire toebereidselen hadden zelfs niet belet, dat er eene groote legitimistische vereeniging was gehouden.

— Uit Ancona schrijft men, dat de generaal *Cubières*, na bekomen verlof van het hof van Rome, de levering der fourragien van den 1sten julij af gerekend voor drie maanden had vernieuwd.

(Heden uit hoofde van den Zondag geene beursnotering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den September.

Door Zijne Majesteit zijn benoemd tot majoors bij de korpsen infanterie der staande armee, tot welke zij respectivelijk behooren:

de kapitein W. de Villeneuve, van de 2de afd., en kommandant bij toevoeging aan den bat.-kommandant van het 1ste bat. der 1ste afd. Noord-Hollandsche schutterij;

de kapt.-adj. W. F. Zürich, van de 5de afd., en kommandant bij toevoeging aan den bat.-kommandant van het 1ste bat. der 3de afd. Zuid-Hollandsche schutterij;

de kapts. B. J. C. Westenberg en C. Müller, beiden van de 7de afd., en kommanderende de eerste het 3de bat. der 2de, en de andere het 2de bat. der 3de afd. Noord-Brabandsche schutterij;

de kapt. D. Asbeck, mede van de 7de afd., en kommandant bij toevoeging aan den bat.-kommandant van het 3de bat. der 4de afd. Zuid-Hollandsche schutterij;

de kapt. J. Roest, van de 10de afd., en kommandant van het 1ste bat. der 2de afd. Zuid-Hollandsche schutterij;

de kapt. G. B. van Bronkhorst, van de 13 afd., en kommandant van het 2de bat. der 2de afd. Groningsche schutterij;

de kapts. Jhr. J. F. de Mey en A. Dupuy, beiden van de 14 afd., en kommanderende de eerstgemelde het 2de bat. der 1ste afd. Groningsche, en de laatstgemelde het 2de bat. der 1ste afd. Noord-Brabandsche schutterij;

de kapt.-adj. T. Penchon, van de 17 afd. en kommandant bij toevoeging aan den bat. kommandant van het 2de bat. der 4de afd. Zuid-Hollandsche schutterij; en

de kapts. A. Eichholtz en I. Thiel, beiden van de 18de afd., en kommanderende respectivelijk het 1ste bat. der 2de afd. Noord-Brabandsche en het 2de bat. der 2de afd. Zuid-Hollandsche schutterij;

Met verdere bepaling, dat de voornoemde hoofd-officieren in hunne tegenwoordige betrekkingen bij de mobiele schutterij zullen blijven.

Voorts:

De kapt. L. T. F. W. Baron van Boecop, van de 5de afd., gedetacheerd bij de koninklijke militaire akademie, en kommandant van het korps vrijwillige Groninger Jagers; en

de kapt I. F. Dressel, van het algemeen depôt der landmagt n°. 38; onder bepaling dat zij beiden tot nader order in hunne tegenwoordige betrekkingen zullen blijven, zijnde echter de majoor van Boecop ontslagen uit die, welke hij tot dus verre bij de koninklijke militaire akademie heeft bekleed; en eindelijk

de kapts. B. van den Bosch en I. G. Meyer, beiden van de 7de afd., de eerstgemelde toegevoegd aan Z. K. H. den Admiraal en Kolonel-Generaal, en de laatstgenoemde adj. van den luit.-generaal Meyer; voorts:

J. P. W. Hombach, van de 10de; I. D. Baron [illegible], en A. J. P. Storm de Grave, van de 14de afd., en respectivelijk adj. van den generaal der inf. Baron Chassé, den generaal-majoor George en den

generaal-majoor Jhr. van Goedecke; zullende de vijf laatstgemelde majoors voorloopig in derzelver tegenwoordige dienstbetrekking blijven.

De berigten der heerschende ziekte luiden heden als volgt:

		nieuwe zieken.	herst.	Overl.	in beh.
's Gravenhage	18 September,	1	[illegible]	0	9
Rotterdam	18 »	10	[illegible]	3	57
Amsterdam	17 »	15	[illegible]	13	100
Utrecht	17 »	22	[illegible]	6	94
»	18 »	11	[illegible]	9	88
Gorinchem	17 »	1	0	1	7
[illegible]	17 »	0	[illegible]	0	2
Brielle	17 »	0	1	0	3
Schiedam	15-17 »	5	2	2	6
Gouda	17 »	0	[illegible]	0	15
Delft	17 »	1	[illegible]	0	2
Leiden	17 »	11	[illegible]	2	81
Dordrecht	17 »	0	[illegible]	0	6
Lichtenvoorde	15 »	2	0	0	7
Putten	16 »	1	[illegible]	1	0

Sedert gisteren zijn alhier (in de stad en het militaire hospitaal) bijgekomen 3 personen, overleden 1, hersteld 0, zijnde er nog 14 in behandeling.

— De terugkomst van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden te 's Hage schijnt één dag uitgesteld te zijn geworden. Morgen wordt Hoogstdezelve aldaar verwacht, gelijk mede H. M. de Koningin.

— Aan de nagedachtenis van *Jacobus Koning*, schrijver van het leven van *van Speyk*, heeft Z. M. behaagd eene verdiende hulde toe te brengen, door het op voor eergisteren benoemen van zijnen zoon, den heer *G. van Enst Koning*, adjunct-commies bij het ministerie van justitie, tot griffier van het vredegeregt te Amsterdam, in plaats van zijnen vader.

— Uit Amsterdam wordt gemeld, dat op heden, den 19 dezer, door den heer staatsraad burgemeester dier stad, namens het stedelijk bestuur, plegtig den eersten steen van de Wester-doksluis aldaar zal worden gelegd.

's GRAVENHAGE, den 18den September.

(*Particuliere correspondentie.*)

» Gisteren is de hertogin van *Angoulême*, vergezeld van de dochter der hertogin *van Berry* en een talrijk gevolg, van Rotterdam, alwaar zij den vorigen dag was aangekomen, alhier gearriveerd en aan het hotel *de Bellevue* afgestapt. Zij hebben het bosch en daarna het Museum bezocht. De heer *Larochejacquelin*, een der aanhangers van de vorige orde van zaken in Frankrijk, die zich sinds geruimen tijd alhier bevindt, was haar geleider. Vervolgens heeft de vorstin de stad in verschillende rigtingen doorreden. Zij heeft met buitengemeene oplettendheid eene beeldtenis van *van Speyk* gade geslagen. Des namiddags heeft de hertogin en gevolg de residentie verlaten en is naar Rotterdam weder gekeerd, van waar zij heden morgen naar men verneemt, vertrokken moet zijn, haren weg naar Utrecht nemende. Na deze stad bezocht te hebben, zal zij hare reis naar Duitschland voortzetten. Welligt bezoekt zij op het Loo nog H. M. de Koningin en HH. KK. HH. de Prinsessen van *Oranje* en *Frederik*. Hetgeen een dagblad heden echter meldt, van de bijzondere belangstelling waarmede de hertogin in ons land en door het Koninklijk Huis zou ontvangen zijn, kan niet worden toegestemd. Indien de hertogin onze Koningin mogt bezoeken, zal zij daartoe het verlangen hebben te kennen gegeven, en dit niet van dezerzijds hebben plaats gehad. Dat Z. M. door een der officieren van Hoogstdeszelfs Huis de hertogin zou hebben doen begroeten, wordt tegengesproken.

» Het is tegenwoordig zeer zeldzaam, dat op eene der Fransche schouwburgen in ons rijk, een Nederlandsch stuk wordt opgevoerd. Met belangstelling ziet daarom het publiek dezer residentie, donderdag aanstaanden, de eerste voorstelling te gemoet van *Guillaume de Nassau, ou quinze ans d'histoire*, welk zangspel sedert lang is aangekondigd. De woorden moeten daarvan, naar men wil, door den heer *Durand*, die thans te Frankfort letterkundige *soirées* geeft, en de muzijk door den heer *Meseray*, orchestmeester van den schouwburg, vervaardigd zijn. Het stuk is in drie bedrijven of veeleer in drie onderscheidene tijdstippen verdeeld; waarvan het eerste voorvalt in het jaar 1568, nabij het dorp Willebroeck; het tweede, in 1574, nabij het dorp Zoeterwoude, in de omstreken van Leiden, en het derde, in 1584, te Delft, in eene der zalen van het paleis van *Willem van Nassau*, welke vorst op de drie tijdstippen optreedt, als ook de graaf *Marnix*, de admiraal *Boisot*, *Louise de Coligny*, in het tweede de Spaansche generaal *Romero*, en eindelijk in het derde, de moordenaar van den prins, *Balthasar Gerards*. Mogelijk komen wij na de eerste of latere voorstellingen van het stuk, daarop terug.

» Men verdiept zich hier in gissingen nopens den staat der onderhandelingen en de al of niet hervatting der vijandelijkheden. In de laatste dagen zijn alhier vele couriers vertrokken en van hier afgezonden. Bij Z. M. zijn onderscheidene kabinetsraden gehouden. Aan het ministerie van buitenlandsche zaken is men bijzonder werkzaam. Dit alles bevestigt velen in het denkbeeld, dat zich nog geen gunstige afloop van zaken doet voorzien.

» De mobiele schutters worden allerwege geëkwipeerd en zullen vóór het einde dezer maand, naar men verzekert, naar de depots of het leger vertrekken. Aan de gemeente-besturen is kennis gegeven dat het vijfde dit jaar aan te vullen gedeelte der schutterij niet alleen genomen moet worden uit de ongehuwden en weduwenaars zonder kinderen, die dit jaar hebben geloot, maar ook uit de ongehuwden en weduwenaars zonder kinderen, naar de volgorde waarin zij op de lotingregisters der thans in aanmerking komende 10 jaren voorkomen, en des noods ook uit de gehuwden met of zonder kinderen en weduwenaars, een of meer kinderen hebbende.

B E L G I E.

BRUSSEL, den 18den September.

Gisteren is op het bureau van buitenlandsche zaken een courrier uit Berlijn met depeches van den generaal *Mercx* aangekomen. De generaal was den 16den, den dag na zijne aankomst, door den minister van buitenlandsche zaken ontvangen; de ontvangst bij den koning zou na deszelfs terugkomst van de groote krijgsoefeningen plaats hebben.

— De uitgifte der nieuwe *nationale muntspecie*-vijf-franks stukken namelijk - zal, zegt men, op den 27sten (niet op den 28sten zoo als de *Moniteur* verkeerdelijk eerst gezegd had) plaats hebben. Dan zullen de behoeftigen onder de gekwetsten der septemberdagen eene gratificatie, ter gelegenheid van den verjaardag dier dagen, in deze nieuwe muntspecie krijgen; de overigen, één stuk van alle die tot heden geslagen zijn.

— Heden middag, verzekert men, moet er een kabinetsraad worden gehouden, om kennis te nemen van de door het ministerie van justitie voorgestelde benoemingen voor de regterlijke organisatie.

— Onder de personen die gisteren aan 's konings tafel genoodigd waren, merkte men op den heer *Felix Chazal*.

— De *Courrier* thans erkennende (*zie onze latere berigten van gisteren avond*) dat de jongste voorstellen alleen de Schelde en de schuld zouden betreffen, en dat alzoo de ministeriele bladen in deze beter dan zijn correspondent onderrigt waren geweest, merkt daarbij tevens aan, dat het niet te denken is, in weerwil der betuigingen van *l'Emancipation* en het willen doen gelooven van den *Mémorial*, dat de voorstellen der conferentie met overleg van koning *Willem* zouden zijn gedaan, dat het gegronder ware, zoo als de hollandsche bladen verzekeren, dat die Vorst elk nieuw voorstel, van zijn ultimatum van junij ll. afwijkende, van de hand zou wijzen. Het *Mémorial* hierop antwoordende ontkent, dat hij zou hebben willen doen gelooven, dat de nieuwe voorstellen met overleg van Holland waren gemaakt; » ware het zoo, zegt hij, waren de voorstellen, voor zoo ver wij die nu kennen, door koning *Willem* aangenomen en geteekend, dan zou er waarschijnlijk weinig meer te bediscussieren vallen; maar zoover zijn wij nog niet. Zeker is het, ook volgens den *Courrier* en zoo als wij reeds gezegd hebben, dat de conferentie directe onderhandelingen tusschen Holland en Belgie zoekt te openen, op grondslagen, die met onze belangen niet zeer in strijd schijnen; de zaken zouden alzoo van gedaante veranderen. Wij erkennen, eenige overwegingen houden ons nog terug; deze verandering zou onverwacht voor ons wezen; ons ontbreken nog eenige inlichtingen; eenige twijfelingen blijven nog weg te nemen; maar wij zullen spoedig in den een' of anderen zin dit vraagstuk ontwikkelen, die wij van nu af reeds bepaaldelijk stellen: *Moet men al of niet directe onderhandelingen met Holland openen?* ”

— Men heeft veel ophefs gemaakt van de Paixhans-kanonnen, waarmede in de omstreken van Antwerpen proeven zijn genomen; de uitwerking was inderdaad schrikwekkend voor de sluiten en de balken, waarop zij stonden en die men met een vreesselijk geweld in stukken heeft zien springen. Wat hieromtrent nog zekerder is, is, dat de kanonnen *à la Paixhans* eene fransche uitvinding zijn en dat zij ten koste van Belgie vervaardigd, beproefd en betaald zijn geworden. (*Lynx.*)

— Zie hier wat *l'Indépendant* omtrent het voorgevallene te Antwerpen zegt:

» De tijdingen van Antwerpen hadden in den loop van gisteren (16) aanleiding gegeven tot geruchten van onmiddellijken oorlog, welken wij tot heden nog voor weinig gegrond houden. De voorstanders van den oorlog, en men weet of zij talrijk zijn, beweerden, naar het bekend karakter van den generaal *Chassé*, dat hij de bedreigingen in zijn' brief aan den kolonel *Buzen* vervat, niet onuitgevoerd zou laten; buiten welk hij zich bloot zou stellen het voordeel te verliezen, dat hij zoo lang van zijne vijsheid tegen over de belgische autoriteiten getrokken had, en zijn toestand alzoo zeer onzeker zou worden.

» Aan dreigen en aan het gevolg geven zijner bedreigingen gewoon, heeft de generaal *Chassé* nogmaals een middel, dat hem zoo dikwerf gelukte, bij de hand genomen. Maar hij vindt tegenstand van onze zijde, omdat wij nu eindelijk in staat zijn zijne bedreigingen te trotseeren, en de waardige en kloeke houding der Antwerpsche militaire autoriteiten leeren hem thans, dat de tijd van [illegible]

zwakheid voorbij is en dat de citadel geenzins meer over het lot van Antwerpen beschikt.

» In weerwil der bedreigingen van den hollandschen generaal, zijn de werken, welker slechting hij zoo gebiedend vorderde, voltooid en alle voorzorgen genomen om geweld met geweld te keeren, in geval hij den aanval beginnen wilde.

» Wat zal de generaal *Chassé* doen?

» Hij zal sedert lang door zijne agenten vernomen hebben, welken geduchten staat van verdediging en zelfs van aanval de stad Antwerpen tegenwoordig aanbiedt, en zich wel wachten zijne stelling aan de verwoestingen bloot te geven, welker kansen niet in zijn voordeel zijn.

» De nieuwe door het belgisch gouvernement aangenomen houding zal van dit gevolg wezen, dat te Antwerpen de gerustheid zal wederkeeren, wanneer men zich zal hebben overtuigd, dat het niet meer van den generaal *Chassé* afhangt, het lot der stad in gevaar te stellen, en dat de ongelukken die de citadel bedreigen, in geval eener hervatting van vijandelijkheden, niet minder schrikwekkend zijn *dan die welke de citadel over de stad zou kunnen brengen* (?!)

» Kortom, de vrees voor een bombardement, dat zoo lang een deel der antwerpsche bevolking verontrust, zal voor de overtuiging wijken, dat *Chassé* zijne bedreigingen niet zal *durven* ten uitvoer brengen (!?)

» Welken keer deze zaak neme, altijd zal zij voordeelig voor Belgie zijn; of de generaal *Chassé* zal zijne bedreigingen als niet gedaan beschouwen, en behalen wij op hem een onmetelijk moreel voordeel; of wel, hij zal beproeven ze ten uitvoer te brengen en zich dan weldra van de phijsieke onmogelijkheid overtuigen zich, in eene van alle zijden geteisterde stelling en door middelen die de zijde verre overtreffen, staande te houden."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den September.

De aanstaande zitting der kamers te Parijs houdt aller aandacht gespannen, en de staatkundige partijen hebben reeds hunne voorspellingen over dezelve gedaan. Daar men hinderpalen voorziet, zoo verwacht men hevige debatten. Het is best de gebeurtenissen niet vooruit te loopen, maar te gelooven, dat de koninklijke wijsheid zal weten te handelen, en een jammerlijke botsing tusschen de meerderheid en het ministerie zal voorkomen. Onze bladen bij name de *Temps*, behelzen deswegens hoofdzakelijk de volgende redeneringen.

Hetzij hevig, hetzij gematigd, zal de kamer constituerende zijn. Zij zal te toonen hebben, wat de revolutie voortaan tot welzijn van het land vermag.

Hetgene de beste gevoelens in de laatste zitting bedierf, was die bedreiging van oorlog, die altijd over Frankrijk's hoofd hing, en welke zich op den grond van alle kwestien deed bemerken, het mogt den Polen of Italie, Belgie of Duitschland betreffen. De oppositie werkte naar buiten, ziende dat de partijen door vrees of hoop van buiten 's lands in beweging gehouden werden, en dat handel en nijverheid zich in een trekken in de verwachting der gebeurtenissen.

Die toestand is niet meer dezelfde. Aan den eenen kant hebben de souvereinen een manifest uitgevaardigd en eene oorlogsverklaring gedaan, die de noordsche hoven geëerbiedigd hebben; echter alleen zich bij Duitschland bepalende, zonder die aan Frankrijk te hebben durven doen. Aan den anderen kant is Engeland, waarvan een torisch ministerie den invloed, de rijkdommen en magt ter zee tegen Frankrijk konde keeren, in den onafzienbaren weg der hervorming getreden, en behoort niet meer aan zich zelven maar behoort aan de revolutie. De alliantie met Frankrijk, die zij eerst met eene soort van onverschilligheid aannam, is haar thans noodig tot steunpunt en als verdediging.

Terzelfder tijd heeft lord *Palmerston*, die aan de vorderingen van Holland scheen toegegeven te hebben, zich bekeerd tot de belangen van Belgie. Hangende de negociatien spreekt men van eenen wapenstilstand van 3 maanden tusschen Belgie en Holland, een wapenstilstand die reeds met der daad bestaat. Nu is elke maatregel van uitstel eene weldaad voor Belgie, daarin dat dezelve de facto het bezit heiligt. Gedurende den wapenstilstand varen de schepen te Antwerpen af en aan, en alle belangen, voor de Belgen in dien tusschentijd geschapen, zijn later zoo vele regtsgronden. Er zal verjaring plaats hebben, en tegen de laatste Hollandsche reclamatien zal men het regt van onteerving inroepen. Den oorlog of definitieven vrede tot het voorjaar uit te stellen, is alzoo den oorlog onbepaald uit te stellen. De kamer heeft dus tot aan de lente niet anders te doen dan zich met het inwendig bestuur bezig te houden.

In het vervolg van dit artikel zegt de *Temps* in deze de horoscoop der zitting en die der staatkundige aangelegenheden heeft getrokken heeft, zal de uitkomst leeren. Zoo als men ziet: *la Hollande y est pour rien*

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den September.

Bij rescript van de regering te Spiers is het blad *der Rheinbaijerische Anzeiger*, hetwelk door den boekdrukker *Kohlhepp* te Kaiserslautern uitgegeven werd, en reeds den 6 junij jl. verboden is, als zich een lid de Hollandsche aanslaan onttrokken hebbende, op nieuw verboden.

— Het groothertogelijke Badensche opper-hofgerigt te Manheim, heeft het vonnis, dat door het hofgerigt tegen den redacteur van den *Wächter am Rhein*, *Tenaux Schlund*, en tegen *Coranus Strameijer*, uitgesproken is, bekrachtigd.

— Te Fulda is den 1sten September de consecratie van den bisschop aldaar, dr. *Leonhard Phaff*, door den bisschop van Wurzburg; dr. *von Groetz*, verrigt, in de cathedraalkerk, onder toevloed van eene groote menigte menschen van alle standen en plaatsen.

— Uit Mentz schrijft men: Toen bij het einde van het vorige jaar de commissie voor de scheepvaart op den Rijn van de Pruissische regering verlangde, dat dezelve van de door haar sedert 1815 te veel geheven Rijn-tolgelden rekening doen en het surplus aan de belanghebbende oever-staten uitbetalen zoude, was de fransche gevolmagtigde degeen, die dezen eisch op het nadrukkelijkst ondersteunde. Dit werd echter door den pruissischen commissaris tot een later tijdstip uitgesteld. Thans echter, daar dit onderwerp bij de centraal-commissie weder ter spraak is gebragt, heeft de fransche gevolmagtigde geheel nagelaten, met betrekking tot die vraag, eenige aanspraak te doen gelden. Men besluit daaruit, dat de fransche regering alles vermijden wil, wat in eenig opzigt het pruissisch kabinet mishagen kan. In handel en scheepvaart heerscht sedert omtrent eene maand weinig leven. De rijke oogst laat eene groote daling in de prijzen voorzien. In den vlothandel is ook weinig leven te bespeuren. Nog minder doet zich het staatkundige volksleven voor. In plaats van de vroegere opgewektheid is de grootste verslapping in de plaats gekomen. De volksverhuisingen worden menigvuldiger en zouden het nog meer zijn, wanneer Amerika aan den mond van den Rijn lag; daar duizende van Rijnbewoners zich derwaarts begeven zouden, die door gebrek aan de noodige geldmiddelen daartoe onoverkomelijke hinderpalen ontmoeten.

— In eenen brief uit Berlijn wordt gemeld, dat de vesting Ehrenbreitstein, aan den Rijn, thans van al het noodige, voor het geval de oorlog ontstond, voorzien is; de wallen waren met 514 kanonnen beplant, 10,000 vaten buskruid bevonden zich in de magazijnen, en ofschoon 6000 man voor de verdediging genoegzaam was, kon het gezamenlijk garnizoen wel op 12000 geschat worden.

LETTERKUNDIG BERIGT.

IRIS, bloemlezing uit buitenlandsche tijdschriften no. 9. (derde jaargang). Te 's Gravenhage bij G. VERVLOET, 1832, groot 96 bladz. De jaargang kost *f* 9,00.

Reeds vóór, maar vooral na de verschijning van den bevalligen en ook wat de geschiedenis aanbetreft, niet onbelangrijken roman *Quintijn Durrward* van *Walter Scott* heeft *Lodewijk XI* menige keer de stof opgeleverd voor een romantisch tafereel. Weinige schrijvers is het echter gelukt, dien dweepzieken en barbaarschen koning, en diens geliefkoosd gevolg, *Eriston*, *Olivier* enz., zoo naar het leven af te schetsen als de thans met den dood worstelende beroemde engelsche romanschrijver. Het gewone gevolg van dien vorst was ons bekend. Dit nummer van de *Iris* levert echter eene niet mindere aardige karakterschets van zijnen zilverbewaarder, den woekeraar, meester *Cornelius*, waarbij *Lodewijk* zelf eene dier lage rollen speelt, waarvan *Walter Scott* in zijnen bovengenoemden roman, reeds zoo veel voorbeelden heeft geleverd, en is eene bijdrage, die de lezers van dit tijdschrift voorzeker eene aangename verpozing en een uur aan uitspanning gewijd, zal verschaffen. De goede smaak, welke in de keuze der voortbrengselen van uitheemsch varnaaft, bij de redactie voorzit, heeft zich ook wederom in dit no. doen kenmerken, en zal voorzeker bijdragen om de *Iris* bij het publiek, gunstig aan te bevelen. Behalve het bedoelde verhaal, vindt men in dit nommer eene anecdote, die wij om derzelver geestigheid overnemen:

» KONINKLIJKE OPENHARTIGHEID.

» KAREL II, koning van Engeland, vroeg eens aan zijnen hof-kapellaan, waarom hij voor hem zijne preek altoos las, terwijl hij toch voor de gemeente uit het hoofd sprak. » Voor zulk een doorluchtig *auditorium*" — was 'tantwoord van den predikant — » durf ik 't op mijn geheugen alléén niet laten aankomen. Doch, zoo 't mij geoorloofd is U. M. ook eene vraag te doen, wat mag toch de reden zijn, dat U. M., bij de opening van 't parlement, de gebruikelijke aanspraak altijd voorleest: de tegenwoordigheid van personen van hoogen rang behoeft U. M. niet verlegen te maken." — » Uwe vrijmoedige vraag" — hernam de koning — » zal ik even vrijmoedig beantwoorden: ik lees mijne aanspraak voor, omdat ik besten-

dig de oogen op 't papier kan houden; want ik heb van het huis der gemeenten reeds zulke groote sommen gevraagd, en 't heeft mij die reeds zoo dikwerf ingewilligd, dat we elkander van schaamte niet meer durven aanzien."

WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

STATISTIEK VAN ALGIERS.

De bevolking van Algiers bedraagt thans ongeveer 22,000 zielen, waaronder 10,000 Mooren, 2000 Negers en Bedouinen, 5000 joden en 5000 Europeanen. Onder deze bevolking wordt gerekend, dat men, bij de Mooren en Negers, twee vrouwen tegen een man vindt; bij de Joden even zoo veel mannen als vrouwen; bij de Europeanen slechts eene vrouw tegen twaalf mannen. Sedert de tegenwoordigheid der Franschen is de inlandsche bevolking zeer verminderd. De rijkste familien hebben bij deze land- of stadverhuizing het eerste voorbeeld gegeven; deze verwijdering gaat in dezelfde mate voort, als het Fransche gezag zich aldaar meer en meer bevestigt. Onder de verbeteringen, welke de Franschen aldaar aangebragt hebben, kan men de steendrukkerij van Bacouni, twee boekhandels en leesbibliotheek, twee jongens-scholen en een instituut voor jonge meisjes tellen. De weerkundige waarnemingen, van den 7den October 1831 tot 21 Maart 1832, hebben voor de grootste warmte in de maand October 22,08 graden (honderddeelige schaal) gegeven en voor de grootste koude, in de maand Februarij daaraanvolgende 9 graden. In de laatste maand was het zeer regenachtig. Men moet hierbij opmerken, dat deze waarnemingen telkens des morgens om 8 uren gemaakt zijn, in eene opene galerij. In de koudste nachten was de thermometer op vijf graden boven nul gezakt. Voor het overige is het klimaat van Algiers regenachtiger dan dat van Parijs.

Het bezettings-leger bestaat in dit oogenblik uit 17,812 man, waarvan 192 man gendarmerie, 11,800 man infanterie, 332 man kavallerie, 1,253 infanterie, 545 man genie-troepen, 1,544 Zouaves, 1220 inlandsche troepen, 267 trein en 320 man werklieden.

In de laatste vergadering der fransche akademie, heeft een zeker heer *Nafer* genaamd, het model van een werktuig overgelegd, waardoor hij beweert en tevens bewijst, de luchtballons in hare vaart eene willekeurige rigting te kunnen geven. Eene commissie is benoemd, om deze belangrijke onderneming te onderzoeken.

Bij *Brough* in Engeland, werden onlangs, voor den molen van *Stainmore* twee molensteenen gespleten, in een derzelve vond men, 8 duimen onder de oppervlakte in eene kleine holligheid, eene levende kikvorsch. Men nam denzelven behoedzaam uit de holligheid en bragt hem bij eenen, in de nabijheid wonenden, natuurkundige. De kikvorsch gaf, na eenige oogenblikken het daglicht aanschouwd te hebben, eenig waterachtig vocht van zich, en sprong daarop, even als de gewone kikvorschen, over het gras.

ALLERLEI.

Een engelsch landbouwer, weduwnaar, heeft in een der engelsche dagbladen het volgende berigt doen plaatsen, gerigt aan ongetrouwde meisjes, van zekere jaren, die van het huwelijk geen gedoren afkeer hebben: » Goed voor eene vrouw: huwelijk. *Karel Warren* te Matnhul-Dorset. Mijne familie is zamengesteld uit: 1° een zoon van 13 jaren, eene dochter van 8 jaren en een zoon van 5 jaren. Het huis dat ik bewoon is mijn eigendom, ik heb dus geen huur te betalen, ik bezit een stuk land van eene acre uitgestrektheid, hetwelk dit jaar met half blaauwe, half witte aardappelen, bezet is. Mijne vrouw is nu dertien maanden overleden, juist bij gelegenheid der kermis. Mijne kinderen zijn den geheelen dag alleen, doch ik kom des nachts te huis. Ik geloof dat het voor mij en mijne kinderen een groot voordeel zoude zijn, wanneer er eene vrouw te huis was. Mijn werk brengt mij wekelijks 8 Schellingen op, mijne kinderen verdienen er 2 's weeks. Ik moet eene goede, levendige oppassende vrouw van 30 à 40 jaren hebben. Ik verlang geene kinderen meer; maar heb eene vrouw noodig om mijne kinderen en varkens op te passen, gedurende dat ik aan het werk ben.

In den *Diable Boiteux* (fransch blad) leest men: » zijn benoemd tot ridders van het legioen van eer, sedert de omwenteling van julij: Papa *de Wailly* voor *zijnen verlichten ijver, zijne administrative kennis en voor zijne vaderlandsliefde*: Alfred de Wailly, *voor zijnen verlichten ijver, zijne administrative kennis en voor zijne vaderlandsliefde*; Gustaaf de Wailly, *voor zijnen verlichten ijver, zijne administrative kennis en voor zijne vaderlandsliefde*. Wat *Jules de Wailly* aanbetreft, deze kan het kruis niet missen, dewijl hij het ook voor *zijnen verlichten ijver, administrative kennis en vaderlandsliefde*. Men zegt zelfs, dat de mannelijke kinderen van *Alfred, Gustaaf* en *Jules de Wailly*, van regtswege geboren ridders van het legioen van eer zullen zijn; men weet echter voor als nog hunne aanspraak op deze onderscheiding niet, men gelooft echter, dat het zal zijn, voor hunne *verlichten ijver, administrative kennis en vaderlandsliefde*."

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, 18 September 1832.

			geb.
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld 2½ pCt.	f $42\frac{3}{4}$ à $43\frac{1}{8}$	$43\frac{1}{8}$
	Uitgestelde schuld.	[illegible]	
	Kansbiljetten.	$15\frac{7}{8}$ à $16\frac{1}{4}$	16
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- $71\frac{1}{4}$ à $72\frac{1}{4}$	$71\frac{7}{8}$
	Idem idem, 3½ pCt.	- 56 à $56\frac{5}{8}$	$56\frac{1}{2}$
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- $89\frac{3}{4}$ à $90\frac{1}{4}$	90
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- $95\frac{3}{4}$ à $96\frac{1}{4}$	96
	Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- $81\frac{1}{4}$ à $82\frac{3}{4}$	$81\frac{7}{8}$
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- $98\frac{3}{4}$ à $99\frac{1}{4}$	$99\frac{1}{8}$
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- $85\frac{1}{4}$ à $85\frac{3}{4}$	$85\frac{5}{8}$
FRANKRIJK,	inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 69 à $69\frac{1}{2}$	[illegible]
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.* 5 pCt.	- $95\frac{3}{8}$ à $96\frac{1}{4}$	$96\frac{1}{8}$
	Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pCt.	- $97\frac{1}{2}$ à $97\frac{3}{4}$	$97\frac{5}{8}$
SPANJE,	Certific. Amst., 5 pCt.	- $51\frac{1}{2}$ à 52	$51\frac{5}{8}$
	Dezelfde, 3 pCt.	- $30\frac{1}{2}$ à 31	$30\frac{3}{4}$
	Uitgestelde schuld.	- $7\frac{1}{2}$ à $7\frac{3}{4}$	

*** Commissarissen Directeuren over het TEEKEN-INSTITUUT der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennis van Ingezetenen derzelve stad, dat de Cursus voor de HAND-TEEKEN- en BOUWTEEKENKUNDE, dit jaar weder zal aanvangen, met den 1sten October aanstaande, en dat zal worden geracheerd, tot het inschrijven van de namen dergenen, welke verlangen daaraan deel te nemen, op Vrijdag den 21sten dezer, des namiddags ten vier ure, in het lokaal voor het Teeken-Instituut, Wijk A, no. 26, in de Eindstraat, binnen deze stad.

Breda, den 18 *September* 1832.

Commissarissen Directeuren voorn.
J. F. DE ROY,
M. J. F. VAN TETS,
P. L. FAES,
W. VERLEGH.

*** Er is verloren tusschen hier en het Kamp bij *Reijen* een nieuwe OFFICIERSROK van de 2e Afdeeling. De eerlijke vinder wordt verzocht dezelve aan de Uitgevers dezer te bezorgen, tegen eene billijke belooning.

*** Men verlangt een LOOIJERS-KNECHT, zijn Werk behoorlijk kennende, niet geheel onkundig in de *Touwerij*, en van geen te ver gevorderden leeftijd; alsmede een aankomenden LOOIJERS-KNECHT, het Klet- en Strijkboomwerk reeds verstaande, wiens ordentlijk en eerlijk gedrag navraag kan lijden, op vast werk, tegen een, naar bekwaamheid geregeld goed loon. Die daarop reflecteren, adresseren zich, met franco brieven, en opgave van kunde en loonseisch, aan de Leerlooijerij, op de Heerengracht, M. 14, te *Middelburg* in *Zeeland*.

HET MILITAIR ZAK-WOORDENBOEK.

Gedrukt op velin papier, in gr. 12°, behelzende 140 paginas en eene verklaring van meer dan 300 *woorden*, betrekking hebbende op de onderscheidene *Wapenen*, is gedurende de maanden *September* en *October* nog bij inteekening, tegen den *geringen prijs* van 90 cent, te bekomen bij de voornaamste Boekhandelaren en den uitgever J. J. TIJL, te *Zwolle*.

DE MILITAIRE SPECTATOR N°. 18

ziet het licht en bevat het volgende:

1°. *De Krijsman in vredestijd.* Vrij gevolg naar het hoogduitsch van den Hanoverschen Majoor JACOBI.

2°. Aanmerkingen over de doelmatigheid bij het Vuren der Infanterie, het kommando-woord » Vuur!" uit te spreken of weg te laten (Hannoversches Militairisches Journal 2 heft n°. 1832.)

3°. Overzigt van eenige der voornaamste Militaire tijdschriften.

4°. Plaats gehad hebbende promotien bij het leger.

5°. Verscheidenheden. Depots.

6°. Briefwisseling.

*** Door BROESE & COMP. te *Breda*, zal ten overstaan van de Heeren J. VAN NAERSSEN, Notaris, en G. VAN DEN ENDEN, Griffier, op Maandag den 1sten October 1832 en volgende dagen, ten huize van de Weduwe L. GERS, in het Koffijhuis op de Groote Markt, worden verkocht: Eene aanzienlijke verzameling van BOEKEN, in verschillende Talen en Wetenschappen. De Boeken zijn Zaturdag den 29 September 's morgens van 10 tot 2 en des namiddags van 3 tot 5 uren, in gemeld koffijhuis voor een ieder te zien.

De Catalogus is voor 10 Cents te bekomen.

Bij bovengemelden wordt met veel succes gedebiteerd.

Mr. G. DORNSEIFFEN, Handboek der Algemeene Geschiedenis, 4 deelen. Oostersche Volken, 2e druk f 1,80. Grieken f 1,90. Romeinen f 3,60. Middeleeuwen f 4,80.

Het 5e deel is ter Perse.

Mr. G. DORNSEIFFEN, Handleiding tot de Algemeene Geschiedenis voor het onderwijs in de Gymnasien, 5 stukken a f 2,85

J. BOSSCHA, Schets der Algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands, ten dienste vooral der Adspiranten tot Kadets bij de Koninklijke Militaire Akademie a f 2,40.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.